

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Stenhøjgård 2021

Hvem er vi?

Her beskriver I kort jeres stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for jeres pædagogiske arbejde.

Børnehuset Stenhøjgård er børnehave beliggende på en gammel gård i naturskønne omgivelser i Frederikssund Nord. Vi har i dag ca 70 – 78 børn i alderen 3 – 6 år. Vi har store fysiske arealer med frugttræer, fodboldbane, en naturlegeplads, 2 bålsteder samt en gammel lade med halmballer og svingreb i loftet.

Selve gården består af Stuehus, længe, "Fru. Jacobsens hus" samt stald og værksted. Vi bruger stuehuset, længen og Fru. Jacobsens lokaler til pædagogiske aktiviteter. Huset er funktionsopdelt, med fast personale tilknyttet 3 grupper.

Vi vil have nærværende voksne med gode relationskompetencer, der har en god kontakt til børnene og gennem en anerkendende tilgang sørger for, at børnene udvikles og erhverver kendskab til sig selv og omverden. Vi vil være en institution, hvor respekt, troværdighed og engagement er væsentlige værdier og sammen skabe en god hverdag for børnene og bidrage til et godt børneliv.

Vi har en særlig opgave, hvor vi skal sørge for at skabe et godt fundament for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi har taget et bevidst valg i forhold til måden, vi organiserer os på.

Børnene har frie muligheder for selv at vælge hvor i huset de vil være, alt efter ønsker om aktiviteter og er i deres faste gruppe ved samling og frokostmåltidet. Der organiseres grupper med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, i forhold til, hvad der giver mening i forhold til dagens pædagogiske indhold, og vi sørger for at udnytte ressourcer og kompetencer i personalegruppen bedst muligt, således er de voksne ikke bundet på et værksted eller en stue. Alle voksne tager hånd om alle børn. Denne struktur giver os mulighed for at inddele børnene i varierende aktivitetsgrupper og projekter, og vi kan tage højde for skiftende behov blandt børnene. For at få det til at fungere, så bruger vi vores voksenorden til at planlægge dagen. De voksne ved, hvilke opgaver de har. Det sidste år i børnehaven er der mere fokus på en fast gruppe, hvor vi arbejder målrettet med at forberede dem til skolestart.

Vi er en del af projektet "Børneliv i Sund Balance", hvor der er fokus på en god start på livet med sunde vaner. Leg, bevægelse og mod på sund mad i dagtilbud.

Vi er meget ude hele året, og så snart vejret tillader det, rykker vi de fleste af vores aktiviteter og måltider udendørs.

Pædagogisk arbejder vi ud fra et neuroaffektivt grundlag, her skaber vi fællesskaber der tilgodeser børnenes behov og styrker deres relationer.

- Fællesskaber, der ud fra didaktiske overvejelser tilgodeser de konkrete børn/unges behov for regulering, afstemning, tryghed og tilpas udfordring. Så disse får nye og modnende samspilserfaringer.
- Voksne, der bevidst inddrager viden om tilknytningsmønstre, nærmeste udviklingszone, anerkendelse, positiv ledelse som karavanefører, deltagelsesmuligheder samt inklusions- og eksklusionsmekanismer.

Centrale begreber i en neuroaffektiv pædagogik

- Makroregulering (struktur, rammer, regler, organisering, forudsigelighed mv.) som forudsætning for udvikling, der sker gennem mikroregulering (afstemning, leg, empati, øjenkontakt, relationelt samspil)
- Trygge, glædesfyldte og udfordrende legefællesskaber, hvor deltagerne (såvel børn som voksne) byder ind med engagement og oplever at have betydning i fællesskabet
- Differentierede læringsrum, der tager udgangspunkt i den børnegruppe, der netop nu går i institutionen
- selvreguleringskapacitet

- selvbeskyttelsesrespons – den adfærd sårbare børn gør brug af/falder ind i, når de bliver stressede og udfordres ud over deres nærmest udviklingszone.

Alle børn skal opleve succeser – nærvær med tillidsvækkende voksne. Her bliver børn mødt med glæde, respekt og omsorg. Børn udvikler sig sammen med voksne der har empati og tålmodighed, voksne der reagerer på børnenes behov. Vi lægger stor vægt på medbestemmelse og demokrati og inddrager børnene i dagligdags beslutninger. Vi afholder valg, når vores nye dyr skal navngives, vi taler om demokratiet, når flertallet bestemmer, på trods af, at vi individuelt kan være uenige.

Børns venskaber er grundlæggende for deres sociale og personlige udvikling. Vi støtter dem, tager hensyn til dem og skaber rammer og rum til deres venskaber. Vi har fokus på, at alle børn skal være en del af et fællesskab, og etablerer mange små fællesskaber i løbet af dagen, for at skabe nysgerrighed på andre.

[Forord til det fælles pædagogiske grundlag for Område Nord](#)

Ledelsen i Frederikssund Nord har udarbejdet et fælles pædagogisk grundlag for arbejdet med den pædagogiske læreplan i vores 10 børnehuse.

Det fælles grundlag er udtryk for en fælles forståelse i Frederikssund Nord af kvalitet i arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og skal ligge til grund for de dialoger, der skal være i medarbejdergrupperne for at udvikle stærke læringsmiljøer for børn.

Grundlaget er udarbejdet af ledelsesteamet gennem det sidste års tid på vores ledelsesteam møder. Det er tænkt som afsæt for det videre arbejde med den pædagogiske læreplan ude i hvert enkelt børnehus.

Vores pædagogiske grundlag er udarbejdet ud fra formuleringer fra dagtilbudslovens rammesætning, Frederikssund kommunes børne- og ungepolitik og de strategier kommunen har.

Det pædagogiske grundlag skal også bruges til dialog om samarbejdet med forældrene, både i bestyrelsen og på forældremøder.

Med afsæt i det pædagogiske grundlag vil vi i ledelsesteamet i samarbejde med medarbejderne og MED kunne tilrettelægge, hvilke kompetencer vi har brug for til at kunne løse vores pædagogiske opgave.

Så med dette pædagogiske grundlag skal Frederikssund Nord udvikle og fastholde dagtilbud af høj kvalitet med stærke pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn og på at have høje ambitioner på alle børns vegne.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Vores børnesyn bygger på, at barnet fødes som et relationelt menneske med gode intentioner, nysgerrighed og lyst til læring. Vores børnesyn er, at barnet:

- har en værdi i sig selv
- ses som kompetent og har ressourcer
- finder sine ytringer meningsfulde for barnet selv
- er et individ og er forskellig fra andre
- har mestringskompetencer
- har en intention bag sine handlinger
- udvikles i relationer og inkluderende fællesskaber
- har behov for omsorg, anerkendelse, respekt og nære relationer
- er afhængigt af personale; nogen, der holder af det
- har krav på medinddragelse
- ses som aktiv medskaber af egen læring
- er legende

Vores børnesyn skal i hverdagen vise sig ved, at vi har børn, som:

- leger og indgår i relationer med hinanden "Hvad skal vi lege?"
- har selvværd og selvtillid "Så er jeg her!"
- er nysgerrige, spørger, udforsker og undres
- er tillidsfulde og udtrykker deres behov, ønsker og meninger
- henvender sig til personalet, viser glæde for dem og søger hjælp ved behov
- har gode narrativer om hinanden og hjælper hinanden
- kan konflikthåndtere
- vil prøve nyt, tør fejle og prøver igen
- er sig selv og respekterer andre
- er glade, trygge og i trivsel
- føler sig set, hørt og forstået
- er bevidste om eget værd

For at omsætte vores børnesyn, skal vi som personale:

- være nærværende, reflekterende, guidende og have empati
- møde børnene i øjenhøjde (helt praktisk og i overført betydning)
- give børnene mulighed for at ytre sig
- være så fleksible som muligt for at inddrage børneperspektiver
- afstemme os følelsesmæssigt til børnene med kropssprog, mimik og stemmeføring (mikroregulering)
- justere os i aktiviteter, afvige fra planen og gribe børnenes initiativ
- følge barnets spor og være nysgerrige på barnets intentioner
- opbygge tillidsfulde relationer til børnene
- være fordomsfri og respektere barnets baggrund (familie, etnicitet mv.)
- være tilgængelige og vise glæde for ALLE børn
- skabe gode narrativer om børnene
- være opmærksomme på, at der altid skal være en pædagogisk bagdør for alle børn
- møde barnet på alle følelser

Læringssyn

Vores læringssyn bygger på, at læring fokuserer på at lære at lære og at læring er kontinuerlig og sker hele tiden. Vores læringssyn er, at læring:

- er, når man kan formidle og anvende det lærte
- sker, når barnet er tryk, i trivsel og har tillid til børn og Personale
- giver forskelligt læringsudbytte, hvilket skal respekteres
- kan opstå, når der er mulighed for at udforske, spørge, undres og afprøve
- forudsætter motivation, nysgerrighed og mening

Læring kan vise sig på flere måder hos børnene. Det kan være interpersonelt, relationelt, implicit og explicit. Når vi ser tegn på læring, ser vi børn, som:

- har selvtillid og viser ny læring frem "Se hvad jeg kan!"
- er nysgerrige på verden og undres, som vil vide mere og stiller spørgsmål
- prøver og øver sig i at øve sig
- leger og udvikler legen med nye elementer
- hjælper børn til ny læring
- er fordybet og optaget
-

For at understøtte børns læring, skal vi som personale:

- være bevidst om barnets nærmeste udviklingszone
- være observerende
- have øje for supplerende læring
- skabe en struktur, som giver mulighed for ro
- skabe udfordrende og foranderlige læringsmiljøer, hvor læring er muligt
- være opmærksomme på vigtigheden af både børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner
- tilrettelægge læringsmiljøet i forhold til både det enkelte barn og gruppen
- undre os sammen med børnene
- give rum og plads til nysgerrighed og anerkende alle spørgsmål
- følge børnenes spor – åbne for ny viden om det, de viser interesse for
- udvide børns begrebsverden gennem leg
- lade børn gøre det, de selv kan
- gå foran, ved siden af og bagved barnet
- anerkende barnets indsats og ikke resultatet
- skabe mening for barnet
- motivere barnet

Børnefællesskaber

Børnefællesskaber er fundamentet for at hver enkelt barn kan trives, udvikle sig, være i læring og dannes til et helt menneske med en stærk integritet.

Børnefællesskaberne skal:

- være inkluderende og sikre deltagelsesmuligheder for alle
- balancere mellem individ og fællesskab
- understøtte at alle børn har en stemme

Børnefællesskaberne understøtter at børn:

- er en del af mindst et legefællesskab
- udviser omsorg for andre
- oplever sig som en del af fællesskabet
- er deltagende og bidrager til fællesskabet
- kan vente og tilsidesætte egne behov
- hjælper børn
- trives
- kan afstemme sig i forhold til hinanden og situationen
- oplever, at de kan være sig selv

Vores rolle som personale i og omkring børnefællesskaberne er at:

- støtte og guide barnet i fællesskabet
- have øje for det enkelte barn i det store fællesskab
- etablere fællesskaber, hvor børnene får mulighed for at danne venskaber på tværs af alder, køn og kultur
- påtage sig rollen som karavanefører
- have øje på, at alle børn er inkluderet i et fællesskab
- tilrettelægge læringsmiljøet, så det inviterer til alsidige børnefællesskaber
- have opmærksomhed på både de forpligtende fællesskaber, der tager udgangspunkt i hvad barnet og gruppen har brug for og de uforpligtende fællesskaber
- have opmærksomhed på det sociale samspil og de sociale spilleregler

Dannelse og børneperspektiv

Demokrati og medbestemmelse

Dannelse er en proces, som udvikler integritet, engagement, livsduelighed, gå-på-mod og deltagelseskompetence, og klæder barnet på til at deltage i et demokratisk samfund og i en global verden.

Som tegn på at børnene inddrages og deres perspektiv er til stede, ser vi børn, som:

- kommer med idéer og ønsker til aktiviteter
- er medaktør i tilrettelæggelse af aktiviteter
- har tid, rum og ro
- agerer hensynsfuldt og empatisk i samspil med andre
- udtrykker meninger og holdninger
- stiller spørgsmål og er nysgerrige
- lytter til hinanden og accepterer andres meninger
- forstår demokratiske valg
- har forståelse for forskelligheder

Som personale fremmer vi dannelse, demokrati og medbestemmelse ved at:

- tilrettelægge en dagligdag, hvor børnenes perspektiv inddrages
- vise interesse for børnenes spor, gribe deres initiativer og understøtte og udbygge dem
- være bevidst om at inddrage børnene i hverdagens aktiviteter og gøremål
- sikre alle børn medindflydelse og medbestemmelse
- inddrage børnene i demokratiske valg
- skabe forståelse for forskelligheder hos børnene
- understøtte børnekultur og dermed børnenes initiativer

Leg

Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige udvikling. Legen er:

- et rum, hvor barnet kan eksperimentere
- en måde at forstå og begribe verden
- barnets mulighed for at bearbejde oplevelser og følelser
- et rum hvor barnet øver sig i at justere sig og forhandle

Når børn besidder legekompentence:

- evner de at fastholde en leg og genoptage den efter tid
- har de empati og kan tage hensyn til andre
- kan de forhandle og indtage forskellige roller
- kan de vente på tur og justere sig i forhold til andre
- leger de fantasilege
- udvikler de deres sprog og kommunikation i legen
- leger de på tværs af alder og køn
- opnår de forskellige mestringsstrategier
- kan de invitere andre ind i leg
- eksperimenterer og udfordrer de sig selv i legen

For at understøtte legen og børnenes deltagelse, skal vi som personale:

- indgå i børnenes leg på forskellige niveauer (gå foran, ved siden af og bagved)
- fordybe os i et emne i engageret samvær med børnene
- opfatte leg som værdifuld og give den plads
- vægte både vokseninitieret og børneinitieret leg
- understøtte legefællesskaber mellem børnene
- være opmærksomme på, hvilke lege børnene er optaget af
- sikre, at alle børn indgår i et legefællesskab
- anvende legens data
- skabe et læringsmiljø, som indbyder til leg
- forberede børnene, når det er nødvendigt at afbryde legen
- mediere ved konflikter i legen, så den kan fortsætte
- igangsætte lege og inddrage børn, der ikke er i leg

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø i børnehuset har tre dimensioner:

- Det fysiske miljø inde og ude, arkitekturen, hvordan ser der ud, hvilke materialer er der, hvilke muligheder byder det på for fysisk udfoldelse.
- Det pædagogiske miljø, hvordan er pædagogikken tilrettelagt med tanke på barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse, hvordan ser strukturen og rammerne ud, dagens rutiner og rytme.
- Det sociale miljø, som børn og personale skaber sammen, når de indgår i og bidrager til børnehushets materialitet, aktiviteter, steder, rum osv.

Når vi lykkes med et godt pædagogisk læringsmiljø, ser vi børn, som:

- trives i børnehuset
- kan genkende dagens rutiner og rytme
- er trygge og kan vælge til og fra mellem forskellige tilbud
- selvstændigt kan gå i gang med en leg/aktivitet
- føler sig set, hørt og forstået.

For at skabe et godt læringsmiljø med fokus på kerneopgaven, skal vi som personale:

- udvikle det pædagogiske læringsmiljø ved at opstille mål, handle, evaluere og justere.
- skabe tydelig struktur og rammer, genkendelighed og forudsigelighed i hverdagen (makroregulering)
- være opmærksomme på vores positionering (foran, bagved og ved siden af og være bevidst om at være hhv. karavanefører og hjælper)
- reflektere over egen praksis og vores rolle som læringsmiljø
- justere os i forhold til barnet/børnegruppen
- tilrettelægge dagen, så der er en vekselvirkning mellem børneinitieret leg, voksenstyret aktivitet, rutiner og pauser
- indrette huset, så det er tydeligt, hvilken leg og læring, der kan foregå på stedet, også på legepladsen
- tage ansvaret for stemningen i miljøet

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et tæt samarbejde mellem forældrene og personalet viser barnet, at de voksne har det godt med hinanden og det er en forudsætning for at barnet kan være tryk og trives i institutionen. Det professionelle forældresamarbejde er kendetegnet ved:

- Tryghed og tillid
- Forældre mødes med respekt i forhold til at det er dem, der kender barnet bedst
- Forståelse for forskellighed uden fordomme
- Gensidig forventningsafstemning
- Ærlighed og troværdighed
- Konstruktiv dialog, kommunikation og formidling

Når forældresamarbejdet fungerer, vil vi opleve forældre, som:

- søger råd og vejledning
- informerer om ændringer i hjemmet
- deltager i samtaler, møder og sociale arrangementer i børnehuset
- respekterer og understøtter børnehusets regler
- læser og forholder sig til informationer
- stiller spørgsmål til os
- er trykke og har tillid til os
- er nysgerrige på vores praksis
- spørger ind til barnets læring og optagethed
- tør tale om både det, der fungerer og det, der ikke fungerer
- føler sig hørt i forhold til deres barn
- taler positivt om deres børnehus
- er medskabere af og understøtter kulturen i børnehuset

Vi finder det afgørende for barnets trivsel, at få et godt forældresamarbejde i gang. Som personale bidrager vi med at:

- invitere forældrene ind i kulturen i børnehuset
- råde og vejlede ud fra vores faglige viden
- informere om dagligdagen
- være opsøgende og tage ansvar for samarbejdet
- være imødekomende og have positive forventninger til forældrene
- forstå og tro på, at forældrene gør det bedste de kan
- forstå og respektere, at der er flere virkeligheder
- forventningsafstemme og være bevidst om at italesætte tavs viden
- være opmærksom på, at kommunikation kan understøttes af billeder mm.
- være opmærksomme på at give alle familier mulighed for at bidrage med noget, som de er gode til
- inddrage forældrene i overvejelser, observationer mv. omkring deres barn - også de svære ting
- være autentiske og troværdige
- være undersøgende og nysgerrige
- opfatte forældrene som en ressource og anerkende deres perspektiver og oplevelser

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner skal forstås som en sammensat gruppe af børn, der f.eks. kan være børn med en svag socio-økonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. Det kan være en varig funktionsnedsættelse eller en kortvarig akut situation, men vi forstår en udsat position som både dynamisk og kontekst-afhængig.

Når vi lykkes med at arbejde inkluderende, ser vi børn, som:

- deltager i fællesskaber på deres egne præmisser
- viser forståelse for andre børns særaftaler
- føler sig som en del af leg og fællesskab
- føler de hører til og har positive relationer
- føler sig anerkendt og værdifulde

Som personale arbejder vi inkluderende ved at:

- arbejde med pædagogiske bagdøre
- være opmærksomme på, om et barn oplever sig som deltagende eller ikke deltagende, når det befinder sig i yderkanten af aktiviteten
- møde barnet positivt
- møde barnet med anerkendelse
- guide barnet i og ind i fællesskaber
- skabe deltagelsesmuligheder for alle børn
- være opmærksomme på at mindske deltagelsesbarrierer i læringsmiljøet
- kompensere der, hvor det giver mening
- modvirke marginalisering og stigmatisering
- tilrettelægge og justere os i forhold til barnets behov
- være opmærksomme på at sikre alle børn deltagelsesmuligheder
- give slip på "vi plejer"
- respektere barnet og barnets bidrag
- opfatte mangfoldighed som en ressource
- tænke ressourceorienteret om barnet
- skabe positive narrativer om barnet
- arbejde med struktur, tydelighed, forudsigelighed, genkendelighed
- være opmærksomme på at positionere barnet positivt i fællesskaber

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi vil etablere et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø for de børn, der skal starte i mini SFO 1. maj det følgende år. Vores arbejde skal understøtte, at børnene har mod på at skulle i skole. Børn, som har mod på at skulle i skole:

- kan imødekomme krav og tilsidesætte egne behov
- har følelsesmæssigt overskud og kan klare modstand
- står ved egne følelser og oplevelser
- kan og vil indgå i fællesskaber
- er nysgerrige på det nye
- siger ja til fællesskabet og aktiviteterne i det
- kan begå sig i fællesskabet, dvs. lytte, tale, vente og handle efter anvisninger
- har overskud til at indgå i nye fællesskaber og er deltagende
- kan tage kontakt og danne nye venskaber
- har mod og lyst til nye venskaber
- viser glæde ved mødet med nye kammerater
- hjælper og vejleder andre børn
- tager hånd om hinanden i nye venskaber
- tør møde nye udfordringer og har mod på nye oplevelser
- glæder sig til førskoleaktivitet på tværs af husene
- kan være i deres krop – kropskontrol – impulshæmning – mærke sin krop – kropsbevidsthed
- kan affektregulere
- har gå-på-mod
- kan fordybe sig og er vedholdende
- har lyst til at lære
- er nysgerrige overfor bogstaver, tal, mønstre, former osv.

Som personale skaber vi sammenhæng og understøtter overgangen til børnehaveklassen ved, at vi:

- skaber brobygningsarbejde på tværs af huse i forhold til skolestart
- har en legende tilgang og følger børnenes spor
- kan se alle børns potentialer og har en eksperimenterende tilgang
- arbejder med aktiviteter, som er med til at støtte børnene i at blive skoleparate
- indgår i og er medudviklere af det skoleforberedende arbejde på tværs af husene
- udfordrer børnene med ukendte opgaver og miljøer
- tilrettelægger dagen, så der er en vekselvirkning mellem børneinitieret leg, voksestyrede aktiviteter, rutiner og pauser
- udfordrer børnene tilpas – nærmeste udviklingszone
- understøtter børnenes mulighed for at danne nye venskaber
- guider børnene til selv at løse problemer og håndtere konflikter
- tilrettelægger aktiviteter med fokus på farver, former, tal og bogstaver
- øver børnene i at være kritisk tænkende
- giver børnene ansvar i forhold til daglige opgaver
- ansporer børn til at øve sig og prøve selv
- arbejder med at udvikle børnenes følelsesmæssige regulering
- udfylder overgangsark til brug for overlevering til skolen

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi lægger vægt på at børnene har kendskab til deres lokalsamfund og de muligheder, der er omkring dem. Frederikssund kommune har etableret to tilbud til alle dagtilbud i kommunen, som børnene skal deltage i. Det er Kulturstierne og en årlig teatertur.

Kulturstier:

Kulturstier er et tilbud til alle vores 4- og 5-årige i Frederikssund kommunes dagtilbud.

De deltagende kulturinstitutioner fra lokalområdet er Biblioteket, Museet Færgedgården, Willumsens museum og Musikskolen. Der arbejdes på at udvide Kulturstierne med et naturtilbud.

Børnene møder de lokale kultur- og naturformidlere og institutioner gennem strukturerede forløb, som er udviklet i et samarbejde mellem pædagoger og kulturformidlere.

På Kulturstierne kommer børnenes nysgerrighed og sanser vidt omkring i litteraturen, naturen, billedkunsten, musikken og kulturarvens verdener.

Teatertur:

Hvert år får alle børn i Frederikssund kommunes dagtilbud mulighed for at se en teaterforestilling. I vores lokalområde foregår det i Kulturhuset Elværket.

Andre tilbud:

Her ud over er der Børnebiffen, som også er et tilbud til alle dagtilbud i Frederikssund kommune.

Det er et samarbejde mellem daginstitutionerne og de tre lokale biografer i Frederikssund: Parkteatret, Skibby Kino og Slangerup Kino.

Tilbuddet er frivilligt og styret af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for de tre biografer og tre dagtilbudsledere fra hhv. Frederikssund Nord/Syd, Slangerup og Jægerspris/Skibby.

I de enkelte børnehuse er der forskellige traditioner i lokalsamfundet, for eksempel Luciaoptog og fastelavn på plejehjemmet, besøg i kirken til jul, julesang hos Blindesamfundets lokalafdeling og besøg på brandstationen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø skal understøtte et fysisk læringsmiljø, der tilsigter alsidig motorisk udvikling, legekompetencer og læring. Det skal tilgodese børns forskellige aldre og kompetenceniveau.

Det fysiske børnemiljø er et miljø, hvor børnene:

- tydeligt kan se, hvilke muligheder, der er i rummet
- inddrages i beslutninger omkring indretning
- har mulighed for at opsøge private rum
- får inspiration og ideer til lege ved hjælp af det, det enkelte rum tilbyder
- har mulighed for fordybelse i leg og aktivitet
- har adgang til legetøj og beskæftigelsesmaterialer
- har mulighed for at indrette eget legemiljø her og nu
- har mulighed for at udfolde sig og udfordre sig både inde og ude
- har mulighed for selvhjulpethed

For at understøtte børnemiljøet, skal personalet indrette et miljø, hvor:

- der er mulighed for fysisk aktivitet, stilleområder, kreativitet, være mange, være få
- der er mulighed sol, skygge og læ
- Der er en fleksibel indretning
- Der kan skabes fysisk plads i rummet ved hjælp af f.eks. indskudsborde, væghængte borde og rumdelere
- Der opfordres til fysisk aktivitet, både med høj og lav intensitet
- børneperspektivet er tænkt ind i indretningen af rummene
- Der er fokus på at sikre en god hygiejne og et godt indeklima (lys, lyd/støjniveau, lugt, temperatur)

Det psykiske børnemiljø skal understøtte et alsidigt læringsmiljø, der tilsigter både personlig udvikling og udvikling i fællesskaber. Det skal afspejle læringsmiljøets værdier og fremme børnenes trivsel.

Det psykiske børnemiljø er et miljø, hvor børnene mødes anerkendende og der er fokus på:

- Tryghed, tillid og børneperspektiv
- Tolerance og respekt
- At børnene føler sig hørt og set
- At børnene føler sig som en del af fællesskabet
- de vilkår og muligheder, det enkelte barn har
- at tager højde for det enkelte barns følelsesmæssige alder
- respekt for barnets integritet
- At børnene føler sig betydningsfulde
- At børn møder gode stemninger
- At børn tages alvorligt
- En god omgangstone
- At anerkende børns perspektiv på f.eks. venskab, leg og konflikthåndtering
- At se mangfoldighed som en ressource
- respekt for og accept af at vi er forskellige
- det positive narrativ om barnet og familien
- At børn gennem deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden

Det æstetiske børnemiljø skal understøtte det pædagogiske læringsmiljø med en sanselig dimension. Vi tillægger den æstetiske dimension værdi, da der er en sanselig glæde forbundet med børnenes oplevelse af, hvordan der ser ud i dagtilbuddet, den udlevede kultur og de indtryk og udtryk det må afstedkomme.

Det æstetiske børnemiljø er et miljø, som stimulerer børns sanser og giver dem lyst til at udforske og undersøge omverdenen. Det er kendetegnet ved at:

- Vi bruger godkendte materialer
- Vi tilgodeser børnenes behov for at udfolde sig
- Børnene tilbydes voksenstyrede kreative udfoldelser
- Børnene inddrages og kan identificere sig med udsmykningen i huset
- Børnene eksperimenterer med det visuelle udtryk
- Børnene deltager aktivt i rummets æstetik ved at tage stilling og tilføje til rummets visuelle udtryk og indhold
- Børnene anerkendes for egne kreative udfoldelser
- Børnene erfarer gennem sanser
- Vi har tænkt over farvesammensætningen i rummet
- Vi får en følelse af, at her er rart at være
- Indretningen og udsmykningen virker stimulerende og inspirerende på børn
- Kreativiteten stimuleres

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnene udvikler deres alsidige personlige udvikling gennem alle aktiviteter og læringsmiljøer i løbet af dagen. De voksne hjælper barnet til at deltage i aktiviteterne, blive hørt, få hjælp, støtte til at være sig selv, give udtryk for, hvad de tænker og føler og få tid og ro til at fordybe sig. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn erfarer sig selv og hinanden, får tillid til egne potentialer og udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som er tillidsfulde og udtrykker deres behov, ønsker og meninger.
- Børn som har empati, og tager hensyn til andre.
- Børn som er nysgerrige på verden og undres, som vil vide mere og stiller spørgsmål.
- Børn som oplever sig som en del af fællesskabet.
- børn som selvstændigt kan gå i gang med en leg/aktivitet, hvor de kan forhandle og indtage forskellige roller
- børn som oplever de kan være sig selv, trives, tør øve sig, og kan vente og tilsidesætte egne behov

Det pædagogiske personales roller er:

- At være nærværende, reflekterende, guidende og have empati.

- At etablere fællesskaber, hvor børnene får mulighed for at danne venskaber på tværs af alder, køn og kultur.
- At vise interesse for børnenes spor, gribe deres initiativer og understøtte og underbygge dem.
- At være bevidst om barnets nærmeste udviklingszone.

Børnene udvikler deres alsidige personlige udvikling gennem alle aktiviteter og læringsmiljøer i løbet af dagen; såvel børne- som vokseninitierede. De voksne hjælper barnet til deltagelse i aktiviteterne, på barnets præmis, og med udgangspunkt i det enkelte barns egen formåen.

De voksne hjælper barnet med at blive hørt, få hjælp, støtte til at være sig selv, give udtryk for deres følelser, samt skaber tid, ro og rum til fordybelse.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn erfarer sig selv og hinanden, får tillid til egne kompetencer og potentialer, udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse gennem et fælles tredje.

Alle børn skal lære at:

- Kende sit eget selvværd samt anvende egen selv- og medbestemmelse på en konstruktiv måde.
- Anvende egen nysgerrighed, interesser og gå-på-mod.
- Kende og udtrykke egne grænser, samt kunne grænsesætte overfor andre.
- Lege og kunne fordybe sig i leg, samt udtrykke sig via leg.
- Indgå i en daglig og positiv kontakt med hinanden og de voksne.

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

Praksiseksempler:

- Vi bruger alle de daglige rutiner til at styrke børnenes selvhjulpethed, her er det pædagogiske personale opmærksomme på, at stille passende krav. Fx når børnene kommer om morgenen, hænger de selv deres tøj op, og tager madpakke og drikkedunk i køleskabet. Nogle med støtte fra en voksen. Vi bruger meget tid i garderoben på at tage tøj på, her er altid voksne der kan guide og instruere børnene, vi opmuntrer og kommer med beskrivende kommentarer. Alle de ting børnene kan selv eller gerne vil selv, støtter vi dem i.
- Vi sætter rammen, så vi kan dyrke fællesskabet på tværs af alder og køn, ved at vores hus er funktionsopdelt, og børnene i stor udstrækning selv vælger – aktivitet og legekammerat. Vi har strukturen i vores samlinger, hvor vi øver i; at vente på tur, byde ind med viden og erfaringer, have fælles opmærksomhed rettet mod voksen eller kammerat. Fx kan vi anvende forskellige sanglege, terningeleg (tilfældighedernes spil) en del af præmissen for deltagelse med "snyd og fælles accept"
- Vi har en struktur, hvor vi tilskynder børnene til at mærke sig selv, der er plads til at spise når man er sulten, og tage en jakke på eller af, hvis man kan mærke man fryser eller sveder.
- Vi understøtter børnene ind i fællesskaberne og anvender "Fri for mobberi" og Sunshine Circle (arouse regulering) eller følelsesbolde der sætter fokus på andres perspektiv.
- Vi motiverer, guider og støtter børnene igennem anerkendelse og tro på deres mestringskompetencer
- Vi hjælper børnene ind i lege
- Vi Spejler børnenes følelser, lærer dem at sætte ord på
- Vi bruger glæde, humor og fælles tredje

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Gennem sociale fællesskaber udvikles relationer, de sociale handlemuligheder, empati og deltagelsesformer. Børnene skal trives, opleve at høre til og opleve forskellighed som en ressource.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som er deltagende og bidrager til fællesskabet.
- Børn som kan afstemme sig i forhold til hinanden og situationen.
- Børn som føler sig set, hørt og forstået.
- Børn som agerer hensynsfuldt og empatisk i samspil med andre.
- Børn som kan invitere andre ind i leg.

Det pædagogiske personales roller er:

- At være opmærksom på vigtigheden af både børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.
- At have opmærksomhed på det sociale samspil og de sociale spilleregler.
- At opfatte leg som værdifuld og give den plads.
- At se mangfoldigheden som en ressource.

Igennem relations arbejdet skal det pædagogiske personale justere sig i forhold til børnene og børnegruppen, vi har en nær relation til alle børnene. Vores relationer til andre, udvikler empati og sociale relationer, på Stenhøjgård er det vigtigt for os, at alle oplever sig værdsat.

Det er for os vigtigt at have øje for det enkelte barn i det store fællesskab, samt en opmærksomhed på det sociale samspil og de sociale spilleregler.

Alle børn skal lære at:

- Være tolerante og i stand til at skabe konstruktiv kontakt til hinanden og de voksne.
- Agere anerkendende i sociale (børne)fællesskaber.
- Invitere andre ind, og øve sig i at være en god ven; herunder forstå betydningen af en tæt relation.
- Vise empati, vente på tur, indgå i sociale relationer, samt bidrage til legen.
- Håndtere indflydelse, herunder at kunne samarbejde med og give plads til andre.

- Indgå i sammenhænge med de andre børn, finde på lege, følge fællesskabet og gøre det samme som de andre. Mærke inderi/genkende følelsen af at være/have en god ven.
- Give udtryk for sin mening, komme med forslag til hvad de skal lave.

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

Praksis eksempler:

- De voksne er rollemodeller for børnene, vi går foran, ved siden af og bagved. Vi har fokus på forskelligheder og italesætter dem, Vi følger børnenes spor, anerkender deres meninger og vi lader os overbevise af gode argumenter fra børnene. Vi vender tilbage, hvis vi ændrer mening, eller må erkende vi har begået en fejl.
 - Vi støtter børnene i at udtrykke sig, og spejler dem og de andres følelser fx ved konflikter eller dagligdagsituationer – at vi tager udgangspunkt i hvad barnet kan fx ved brug af "Fri for mobberi"
 - Vi øver i at være i både store og små fællesskaber, vi freder relationer så de kan udvikles ved bl.a. at give fysisk plads og ro
 - Vi opmuntrer til hjælpsomhed og aktiv deltagelse i alle gøremål i huset
-

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog udvikles i de nære relationer med forældre, andre børn og det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative strategier og sproglige udvikling og interaktion med det pædagogiske personale.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som er nysgerrige på verden og undres, som vil vide mere og stiller spørgsmål
- Børn som udvikler deres sprog og kommunikation i legen opnår forskellige mestringsstrategier, som kan bidrage til deltagelse i fællesskabet.
- Børn som føler sig set, hørt og forstået, de oplever at de kan være sig selv, og tør udtrykke deres meninger og holdninger.

Det pædagogiske personales rolle er:

- At skabe udfordrende og foranderlige læringsmiljøer, hvor læring er muligt
- At have opmærksomhed på både de forpligtende fællesskaber, der tager udgangspunkt i hvad barnet og gruppen har brug for og de uforpligtende fællesskaber
- At sikre alle børn medindflydelse og medbestemmelse
- At udvikle udvide børns begrebsverden igennem leg, hvor det pædagogiske personale er opmærksomme på barnets nærmeste udviklingszone.

Sprogindsats er vigtigt i arbejdet med børnene for deres sociale og personlige udvikling. Således at de kan give udtryk for deres behov og følelser, forstå andre og omverden. Det er afgørende, at det pædagogiske personale kommunikerer på en understøttende, inddragende og udfordrende måde.

På Stenhøjgård indgår sprog og kommunikation i alle aktiviteter, og barnet inddrages aktivt. Vi støtter barnet i at sætte ord på, fortolker og udvider, hvad barnet siger. Vi har et tæt samarbejde og sparring med området's logopæd. Vi udvikler det pædagogiske læringsmiljø ved at opstille mål, handle, evaluere og justere.

Alle børn skal lære at:

- Kommunikere på en hensigtsmæssig, anerkendende og dialogbaseret måde
- Sætte ord på egne følelser, handlinger og hensigter
- Kommunikere varieret ud fra det givne alders- og udviklingsniveau
- Forstå beskeder, der gives både individuelt og kollektivt
- Få et nuanceret og udvidet ordforråd

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

Praksiseksempler:

- Vi er opmærksomme på at have en god øjenkontakt og mimik når vi samtaler med børnene.
 - Vi er opmærksomme på turtagning i kommunikationen med børnene, børn er individuelle og har forskellig bearbejdningsstid, både til at forstå men også til at finde de rette ord, når vi samtaler.
 - Vi anvender beskrivende kommentarer igennem hele dagen sammen med børnene, vi sætter ord på ting og handling.
 - Vi er særligt opmærksomme på, at sprog og kommunikation er en væsentlig forudsætning for at kunne indgå i fællesskaber. Derfor arbejder vi med sproget på mange måder fx laver vi rim og remser omkring frokostmåltidet. Vi har oplæsning og arbejder med lydbyen for de ældste børn.
 - Vi spejler følelser og sætter ord på
 - Vi inddrager barnet og leger med sproget gennem spil, rim og sange.
-

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kroppen skal på mange forskellige måder bruges, udfordres, eksperimentere og mærkes. Alle børn skal opleve krops- og bevægelsesglæde, blive fortrolige med deres krops funktioner og sanser. Vores sansesystem udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som kan vente på tur og justere sig i forhold til andre og deltage og bidrage til fællesskabet
- børn som opnår forskellige mestringsstrategier kan eksperimentere og udfordre sig selv i legen
- børn som selvstændigt kan gå i gang med en leg/aktivitet, hvor de kan forhandle og indtage forskellige roller
- Børn som er medaktør i tilrettelæggelse af aktiviteter

Det pædagogiske personales rolle er:

- At være bevidst om barnets nærmeste udviklingszone
- At skabe udfordrende og foranderlige læringsmiljøer, hvor læring er mulig, det pædagogiske personale skal her motivere barnet igennem egen deltagelse.
- At tilrettelægge dagen så der er en vekselvirkning mellem børneinitieret leg, voksenstyret aktivitet, rutiner og pauser
- At skabe et læringsmiljø igennem indretning af huset, så det er tydeligt, hvilken leg og læring, der kan foregå på stedet, også på legepladsen, med mulighed for fysisk aktivitet, stilleområder, kreativitet, være mange, være få
- At være bevidst om at inddrage børnene i hverdagens aktiviteter og gøremål
- At der opfordres til fysisk aktivitet, både med høj og lav intensitet

Børnene kravler, hopper, går ture, løber/cykler, tager på legepladser, gynger og klatrer. De bruger deres sanser, når de leger i sandkassen, smager på og spiser forskellig mad, hører, lugter og føler i forskellige lege og aktiviteter og ude i naturen.

Alle børn skal lære at:

- Kende egen krop, udvikle en kropsbevidsthed og motiveres til at bruge kroppen
- Udvikle balance, bevægelighed, udholdenhed i forhold til brugen af kroppen
- Bruge sanserne (lugte, føle, smage, høre, se, mærke)
- Føle kropsglæde, mærke og efterleve kroppens behov
- Indgå i kropslige aktiviteter med andre børn i leg og fællesskaber

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

- Vi præsenterer børnene for mange forskellige sanseindtryk fx reb i hallen, modellervoks vand og jord mm.
- Vi benytter Falkenborgskolens gymnastiksal en gang om ugen efter efterårsferien og frem til maj.
- Vi har udarbejdet en kultur hvor det er tilladt at fejle
- At det pædagogiske personale går foran som karavaneføre fx spille fodbold, svinge sig i reb, danse "just dance", sanglege
- Vi har blik for det enkelte barns kompetencer og støtter deres udvikling inden for nærmeste udviklingszone

På Stenhøjgård har vi mange forskellige muligheder for at understøtte børnenes sanser, bevægelse og motoriske udvikling. Vi har dyr, ujævnt terræn, bærbuske og frugttræer, svingtøve i laden og mange andre muligheder med skoven og Ådalen i baghaven.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
-

I naturen skal børnene eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Der arbejdes med betydningen af bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske læringsmiljø skal udvikle deres nysgerrighed og give dem lyst til at udforske naturen.

På Stenhøjgård er vi ude i naturen i al slags vejr hele året rundt, Vi bruger vores udeareal og de omkringliggende grønne områder som et naturligt læringsrum med god plads og højt til loftet.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som er nysgerrige på verden og undres, som vil vide mere og stiller spørgsmål
- Børn som kommer med ideer og ønsker til aktiviteter
- Børn som leger fantasilege med uderummets materialer som grundelement
- Børn som eksperimenterer og udfordrer sig selv i legen
- Børn som

Det pædagogiske personales rolle er:

- At skabe udfordrende og foranderlige læringsmiljøer, hvor læring er mulig
- At give rum og plads til nysgerrighed og undren, samt anerkende alle spørgsmål
- At udvikle det pædagogiske læringsmiljø ved at opstille mål, handle, evaluere og justere
- At gribe børnenes spor, gribe deres initiativer og understøtte og udbygge dem med supplerende læring for øje
- At fordybe os i et emne i engageret samvær med børnene

På Stenhøjgård vil vi arbejde med at udvikle vores science-pædagogik. Vi vil skabe læringsmiljøer, der understøtter undren, det eksperimenterende, barnets spørgsmål og have øje for, hvad børnene er optaget af. Vi skal kunne navigere i det ikke planlagte og have fokus på, at børnene får indsigt fremfor facitsvar, når vi forsøger at finde principperne bag formen. Der skal være plads til børns hypoteser og afklaring, som medfører selvstændig tænkning. Der lægges meget vægt på pædagogens tilgang til science, hvor vi er med-legende og medundersøgende. Vi arbejder ud fra den undersøgende metode, hvor der identificeres et problem, børnene opstiller en hypotese og forudsiger en løsning. Der laves et eksperiment og indsamles data, og vi får måske et resultat, en forklaring og en konklusion.

Alle børn skal lære at:

- Få et bredt kendskab til naturens indhold og potentiale for bæredygtighed
- Opleve glæde ved at være i naturen, færdes i naturen, herunder at lege i naturen
- Bruge sanserne i naturen (dufte, mærke, føle, se, høre)
- Eksperimentere med naturens indhold i forbindelse med skabende æstetiske processer
- Får lagt et grundlag for at tænke i før-matematiske tilgange ved fx at tælle og kategorisere planter og dyr.

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

Praksiseksempler:

- Vi vender sten, kigger, mærker og snakker om dyrene. Børnene får brugt deres sanser, sproglige kompetencer samt de får udviklet deres alsidige personlige udvikling. Vi følger børnenes spor og er nysgerrige og positive omkring de insekter børnene finder. Vi får en dialog omkring insekter og får en fælles historie. Ved fælles hjælp søger vi mere viden i bøger eller på ipaden.
- Vi sår og planter blomster mm sammen med børnene så de kan se spireprocessen og se dem gro De får projektet med hjem når det er færdigt
- Vi har dyr på gården, børnene lærer at drage omsorg og have medansvar for at dyrene bliver fodret og får rent vand, vi affaldssorterer i mad til dyrene og restaffald.
- Vi laver bål og bålmad over året.
- Vi høster æbler og moster om efteråret. Vi samler bær, nogle spises med det samme, andre laves til marmelade, som vi bruger til havregrøden om morgenen Vi taler meget om forskellige råvarer/madvarer når vi bearbejder råvarerne eller spiser de færdige produkter
- Vi har en dialog omkring årstiderne
- Vi har frivillige fælles ture i skoven eller nærmiljøet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kultur aktiverer børns sanser og følelser. De skal møde læringsmiljøer, hvor de kan få mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder, møde nye sider af sig selv, forstå deres omverden, møde egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Vi er medvirkende til at give dem kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, hvor vi stimulerer deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed.

Tegn på læring hos børnene:

- Børn som oplever sig som en del af fællesskabet
- Børn som stiller spørgsmål og er nysgerrige
- Børn som holder fast ved en oplevelse over en længere periode
- Børn som er rummelige uanset forskelle
- Børn der deltager og bidrager
- Børn som kan afstemme sig i forhold til hinanden og situationen

Det pædagogiske personales rolle er:

- At skabe rum til nysgerrighed, spørgsmål
- At skabe aktiviteter som kan rumme og skabe plads til forskelligheder i fællesskabet
- at understøtte børns nysgerrighed og undersøge og undres via bøger eller Ipad

På Stenhøjgård lægger vi vægt på at vi er en daginstitution i børnehøjde, vi udsmykker vores hus med børnenes forskellige kreationer. Vi har fokus på at skabe et miljø, hvor vi ser muligheder frem for begrænsninger. Vi har en bred vifte af tilbud i børnehøjde og lægger vægt på at præsentere børnene for mangfoldigheden i samfundet

Alle børn skal lære at:

- Udvikle egen personlige kreativitet, fantasi og nysgerrighed gennem skabende aktivitet
- Eksperimentere med forskellige materialer og redskaber i æstetiske processer

- herunder opnå digital dannelse
- Kende egen baggrund og kultur samt få kendskab til andres baggrunde og kulturer, herunder introduceres til lokalmiljøets kulturelle indhold og muligheder
- Egen dannelse kan udvikles gennem inspiration fra fx billedkunst, arkitektur og litteratur. Børnene kigger på billeder, læser eventyr, er kreative, tegner, maler og laver kunst. De kigger på mennesker og dyr, lærer om familie og baggrund, tager på museum eller ser teater.

For at nå målene for læreplanstemaet, arbejder vi i vores dagligdag med:

Praksis eksempler:

- Vi skaber rum i rummet, for at understøtte det enkelte barn eller børn som har behov for fordybelse.
- Vi holder samling både gruppevis, men også opdelt i mindre enheder, så børnene får mulighed for at være i et trygt miljø, hvor de kan ytre sig og øve sig ved sig selv og blive hørt.
- Vi er sammen i både store og små fællesskaber. Vi anvender "Fri for mobberi" til at understøtte arbejdet med at være en del af fællesskabet.
- I dagligdagen har vi fokus på børn ytrer sig i fællesskabet.
- Vi arbejder med medbestemmelse og demokrati, fx holder vi valg når nye dyr skal navngives.
- Vi arbejder meget med medbestemmelse og demokrati, i dagligdagen hvor fokus er på at ytre sig i fællesskabet og vente på tur, og når der skal tages beslutninger om, hvad vores dyr skal hedde, hvor vi afholder store valghandlinger.
- Vi har kulturstier i kommunen, hvor vi har et tæt samarbejde med biblioteket og museer. Vi har bøger i børnehøjde. Vi udsmykker huset med børnenes kreationer. Vi tager i teateret og biografen
- Vi har et samarbejde med et plejecenter, hvor vi tager ned en gang om måneden.

Vi markerer årets højtider, samt husets egne. På Stenhøjgård har vi traditioner, som fastelavnsfest, afslutningsfest for skolebørnene, bedsteforældredag og sommerfest som arrangementer forældrene deltager i.

Evalueringskultur

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan f.eks. beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi arbejder løbende med at udvikle på vores pædagogiske læringsmiljøer. Vi igangsætter projekter, vi evaluerer og justerer i forhold til den eksisterende børnegruppe. Vi arbejder ud fra mål og handleplaner der tilpasses de individuelle grupper, vi evaluerer gruppeaktiviteter på teammøder og fælles arrangementer på personalemøder. Vi evaluerer med børnene i samling, på børnemøder og løbende i aktiviteterne.

Vi arbejder med dannelse og børnefællesskaber. Vi er i gang med en strukturændring i huset, der skal understøtte dette arbejde, ud fra evalueringer igennem de 2 sidste år, hvor vi er blevet særligt opmærksomme på, hvordan vi gerne vil udvikle på de eksisterende børnefællesskaber så alle børn kan trives, udvikles, lære og dannes sammen.

Vi arbejder med børn i udsatte positioner, hvor vi afprøver forskellige gruppestørrelser, der kan tilgodese børnenes individuelle behov for struktur og overblik.

Vi indsamler data igennem det kontinuerlige arbejde med Tras, Trasmo, LP arbejde samt trivselsundersøgelser. Vi tilrettelægger aktiviteter der understøtter børnenes individuelle samt gruppens nærmeste udviklingszone.